

UCHWAŁA Nr .../X/2019
Krajowej Rady Radców Prawnych
z dnia 2019 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie wysokości składki członkowskiej i składki
ubezpieczeniowej, zasad ich uiszczania i podziału

Na podstawie art. 60 pkt 11 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2115 ze zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1.

W uchwale Nr 7/VIII/2010 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej i składki ubezpieczeniowej, zasad ich uiszczania i podziału wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wysokość składki członkowskiej aplikantów radcowskich wynosi:

- 1) 5 zł miesięcznie w okresie aplikacji radcowskiej;
- 2) 20 zł miesięcznie, poczynając od miesiąca następującego po dacie zakończenia aplikacji radcowskiej.”

3) w § 9 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Okręgowej izbie radców prawnych przypada 85% kwot składek, o których mowa w § 3, a Krajowej Radzie 15% tych składek.”.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r. i ma zastosowanie do składek wymagalnych po tej dacie.

Uzasadnienie

Projekt zawiera dwie istotne zmiany:

- 1) Zmniejszenie składki członkowskiej aplikantów radcowskich z kwoty 20 zł do 5 zł miesięcznie w okresie aplikacji. Zmiana wysokości składki członkowskiej aplikantów radcowskich nie obejmuje okresu po zakończeniu aplikacji, tj. poczynając od miesiąca następującego po dacie zakończenia aplikacji wskazanej w zaświadczeniu o odbyciu aplikacji radcowskiej. Propozycja opiera się na następujących założeniach. Aplikant radcowski jest członkiem samorządu radcowskiego, a jego przynależność do samorządu wiąże się obowiązkiem uiszczania składki członkowskiej. W okresie aplikacji ponosi opłatę roczną za aplikację w wysokości ustalonej rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych. Opłata roczna za aplikację ma na celu pokrycie kosztów organizacji aplikacji i związanego z nią procesu szkolenia. Mimo, że opłata ta jest obecnie ustalana na niskim poziomie, to nie oznacza że samorząd radcowski nie powinien zwracać uwagi na sytuację swoich najmłodszych członków. Opłata roczna za aplikację stanowi obciążenie dla aplikanta, który najczęściej zaczyna wtedy swoje życie zawodowe. Stąd propozycja obniżenia składki członkowskiej aplikanta radcowskiego w okresie aplikacji do symbolicznej kwoty 5 zł.
- 2) Zmiana dotyczy ustalenia nowej proporcji podziału składki członkowskiej pomiędzy okręgową izbę i Krajową Radę. Krajowa Rada otrzymuje obecnie 30 % należnych składek członkowskich radców prawnych i aplikantów (niezależnie od ich uiszczenia w terminie). Propozycja zmierza do zmniejszenia tej części do 15 %, co stanowi kwotę wystarczającą na potrzeby realizacji enumeratywnie wskazanych zadań ustawowych Krajowej Rady (art. 60 ustawy). Obecny budżet Krajowej Rady obejmuje pozycje, które nie dotyczą jej zadań ustawowych, a więc nie powinny one stanowić podstawy wydatkowania środków finansowych, mających charakter środków publicznych (np. Centrum Mediacji Gospodarczej, czy doskonalenie zawodowe). Analiza budżetu Krajowej Rady wskazuje na konieczność jego rekonstrukcji z przyczyn związanych z rosnącą nadwyżką budżetową (mimo wydatkowania dużych kwot na cele zbędne z punktu widzenia całego samorządu), a będącą konsekwencją rosnących przychodów i braku realizacji planowanych wydatków. Realizacja wielu zadań nie służy wszystkim radcom prawnym, a raczej niewielkiej grupie i utrzymaniu zbędnego aparatu na szczeblu krajowym. Wszystkie wydatki budżetowe powinny być planowane z uwzględnieniem zadań stawianych przed Krajową Radą, zasadą gospodarności oraz celowości, mierzonej

skutkami tej działalności. Niestety trudno je dostrzec na horyzoncie, zwłaszcza te które mają znaczenie dla rynku świadczenia pomocy prawnej, statusu zawodowego radców prawnych, jak i prestiżu samorządu radcowskiego. Na wiele aspektów dotyczących działalności Krajowej Rady, a zwłaszcza aktywności członków Prezydium zwracano uwagę w uchwałach organów ustawowych okręgowych izb, stanowiskach dziekanów, przedkładanych projektach uchwał (także w zakresie zmiany wytycznych działania samorządu na Nadzwyczajny Krajowy Zjazd) oraz obszernej korespondencji kierowanej do Prezesa Krajowej Rady, Skarbnika Krajowej Rady i niektórych członków Prezydium Krajowej Rady. Proponowana zmiana oparta jest na szacunkowych wyliczeniach, a to wobec braku odpowiedzi na temat konkretnych wydatków finansowych z budżetu Krajowej Rady i zasadności ich ponoszenia. Wiele pytań pozostało bez odpowiedzi, niektóre wnioski oczekują nadal na realizację. Nie wzmacniając tego elementu uzasadnienia, który zmuszałby do wykonania pełnego audytu wszystkich konkretnych wydatków w ramach realizowanego budżetu przez niezależny podmiot zewnętrzny wybrany przez Wyższą Komisję Rewizyjną (jako organ niezależny i reprezentujący wszystkie izby) pożądana jest konstruktywna dyskusja na temat zadań realizowanych na szczeblu krajowym i ekwiwalentnych środków finansowych na to przeznaczonych, z uwzględnieniem racjonalności wydatków osobowych na rzecz radców prawnych zaangażowanych w działalność samorządową. Temat ten pojawia się w przestrzeni publicznej i budzi negatywny odbiór w środowisku radcowskim, nie mówiąc już o wizerunku całego samorządu radcowskiego.

Zmiana podziału składki spowoduje wzrost środków, jakimi dysponują rady okręgowych izb, które realizują większość zadań i czynią to lepiej oraz efektywniej z uwagi na możliwość bezpośredniego kontaktu z radcami prawnymi i aplikantami, jak i lepszą znajomość ich potrzeb, często wynikających z lokalnych uwarunkowań wykonywania zawodu istniejących w konkretnej izbie okręgowej. Podkreślenia wymaga, że szereg ustawowych zadań samorządu radcowskiego (art. 41 ustawy) należy do właściwości rad okręgowych izb, co wynika z konstrukcji przepisu kompetencyjnego tego organu (art. 53 ust. 3 ustawy). Zmiana ta pozwoli na wsparcie radców prawnych w ich pracy zawodowej oraz adaptację i aktywizację w ramach samorządu aplikantów (tym motywowana jest m. in. zmiana w pkt 1 projektu), a także skierowanie środków pochodzących ze składek radcowskich na informatyzację izb, w tym lepszą komunikację w ramach wspólnoty samorządowej, realizację zadań z zakresu doskonalenia zawodowego, działalność

integracyjną i socjalną, efektywną edukację prawną, budowę pozycji samorządu w otoczeniu społeczno-gospodarczym regionu oraz wykonywanie innych zadań rad okręgowych izb (np. wynikających z art. 21 ust. 2 ustawy) związanych z wydatkami finansowymi.